

॥२८९॥

त्वयिचाहं द्विजश्रेष्ठ भवान्मयिनसंशयः ॥ लोकोयं भवतः सर्वः कश्चित्तामयितेन घ ॥ ६ ॥ ब्राह्मण उवाच एवमेतन्महाप्राज्ञविदितात्मन्भुजंगम ॥ नातिरिक्ता
स्त्वया देवाः सर्वथैव यथा तथं ॥ ७ ॥ स एव त्वं स एवाहं यो हं स तु भवानपि ॥ अहं भवांश्च भूतानि सर्वे यत्र गताः सदा ॥ ८ ॥ आसीत्तु मे भोगपते संशयः पुण्यसंचये ॥
सोहमुच्छ्रवतं साधो चरिष्याम्यर्थसाधनं ॥ ९ ॥ एष मे निश्चयः साधो कृतं कारणमुत्तमं ॥ आमंत्रयामि भद्रं ते कृतार्थोऽस्मि भुजंगम ॥ १० ॥ इति श्रीमहाभारते
शांति ० मोक्ष ० उच्छ्रवत्युपाख्याने चतुःषष्ट्यधिकत्रिंशत्तमोऽध्यायः ॥ ३६४ ॥ ॥ ७३ ॥ भीष्म उवाच स चामंज्योरगश्रेष्ठं ब्राह्मणः कृतनि
श्चयः ॥ दीक्षाकांक्षीतदाराजं श्रयवनं भार्गवं श्रितः ॥ १ ॥ स तेन कृतसंस्कारो धर्ममेवाधितस्थिवान् ॥ तथैव च कथामेतां राजन्कथितवांस्तदा ॥ २ ॥ भार्गवेणा
पिराजेंद्रजनकस्य निवेशने ॥ कथैषा कथिता युण्यानारदाय महात्मने ॥ ३ ॥ नारदेनापिराजेंद्रदेवेंद्रस्य निवेशने ॥ कथिता भरतश्रेष्ठपृष्टेनाक्लिष्टकर्मणा ॥ ४ ॥
देवराजेन च पुरा कथितैषा कथा शुभा ॥ समस्तेभ्यः प्रशस्तेभ्यो विप्रेभ्यो वसुधाधिप ॥ ५ ॥

येन यद्यपि सर्वेष्वश्रमेषु मोक्षोऽस्ति तथापि गार्हस्थ्यमेव स्वाध्यायव्रतमनियमशमदमाद्युपेतमाश्रमांतरधर्माणामाश्रयइति तत्रैव कात्स्न्येन सर्वधर्माः संभवन्तीति तेनैवोपसंहारः कृतः यथा छांदोग्ये ब्रह्मसंस्थोऽमृतत्वमेति विनाशसोत्कर्षप्रतिपादके वाक्ये सत्यपि आचार्यकुलाद्वैदमधीत्य यथाविधानं मुरोः कर्मातिशयेनाभिसमावृत्य कुटुंबेशु चैव शेषोऽस्वाध्यायमधीत्य नो धार्मिकान्विदधदात्मनि सर्वेन्द्रियाणि प्रतिष्ठाप्य हि सन् सर्वाणि कर्माणि पूजयेत्तीर्थेभ्यः सर्वस्वेवं वर्तयन्त्या ब्रह्मायुषं ब्रह्मलोकमभिसंपद्यते न च पुनः सवर्त्तते न च पुनः सवर्त्तत इति गृहीतव्येनैवोपसंहारः कृतः तत्रैव ब्रह्माश्रमधर्मसमाप्तेः यथोक्तं गमवावादादसंयमेन कृत्स्नगोवासु गृहीतव्येनैवोपसंहारः कृतः यथा हि सुलभाजनकसंवादे संन्यासस्याधिक्ये सिद्धेऽपि उच्छ्वस्युपाख्याने न गृहीतव्येनैवोपसंहारः प्रदर्शितः अतिशेषेण निःशेषेण कृत्वेत्यध्याहारः धार्मिकान् पुण्यावहान् धर्मान् सर्वेन्द्रियाणि प्रतिष्ठाप्येति विधानेन तीर्थेभ्यः यज्ञेभ्य इति श्रुतिपदानामर्थः यत्र कुत्राप्याश्रमे जितेन्द्रियो ध्याननिष्ठो मुच्यत इत्युक्तं गमति तथैव च कथामेतामित्यादिना वंश उक्तः ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥

॥२८९॥